

HƯU-VIÊN VỚI KỸ-THUẬT SỐ

Nguyễn Sĩ-Tuất

1. VỀ HƯU MÀ ÍT THỜI GIỜ RÀNH HƠN KHI ĐI LÀM ?

Trong Đại Hội CC năm 2001 tại San Jose, Bắc Cali, một AH hỏi cử tọa rằng khi về hưu ta sẽ làm gì cho hết thời giờ ? Một AH khác đã trả lời chỉ sợ không có thời giờ. Nhưng lúc đó người viết bài này mới về hưu nên không chú ý lắm và cũng quên câu trả lời ra sao, hình như liên quan đến việc trồng cây, đọc sách, chơi thể thao. Mặt khác, bản thân chưa thấy vấn đề đặt ra cho chính mình nữa, vì đang bận rộn sắp xếp nhiều thứ khi mới về hưu.

Thấm thoát đã 6 năm kể từ ngày ấy, nay tôi mới “khám phá” ra là chẳng phải tìm đâu xa, “cứu tinh” (hay “thủ phạm”) ở ngay chung quanh ta vậy. Trong một buổi mạn đàm, một bà bạn trong hàng ngũ “cổ lai hy” tuyên bố rằng nếu bà ta bắt chước ông chồng, cả hai sẽ thành người câm hết ! Lý do : ông chồng cả ngày ngồi trước cái “com-piu-to” tới khuya có khi vẫn còn ngồi gõ lạch cạch, “hỏi không dạ, nói không nghe”. Trước đây đảm trách nhiều chức vụ cao dân-cử, hoạt động rất hăng say, hiển nhiên ông ta phải “nói” rất hay và rất nhiều, ấy thế mà ngày nay lại đờ đẫn như vậy !

Thì ra, com-piu-to đã chiếm hết thời giờ của ông, không còn thời gian để làm hay nghĩ đến việc gì khác, kể cả việc “bố-trí” thời gian nghỉ

đến chuyện “làm sao tiêu cho hết thời giờ khi về hưu” ! Mà compiu-tơ phát triển vì đã đặt căn bản trên kỹ thuật số (kts), nôm na là trên việc sử dụng việc tắt-mở các mạch điện. Sau đây xin kê khai một số những việc mà hưu viên có thể làm để “tiêu thời giờ” khi về hưu.

Khi nói tới kts, xin đề cập trước hết đến việc viết e-mail (i-meo)

2. I-MEO. Cách nay chục năm khi bàn tới việc viết i-meo cho bạn ở Âu-Châu thì người bạn hỏi lại, một cách rất thực tình, là tay có đau không đến nỗi phải dùng đến bàn máy để viết ? Khi được biết là không đau, người bạn nói tiếp là đánh máy như vậy không thân tình ! Nay với đà tiến bộ nhanh chóng, người bạn đã hết thắc mắc, và còn nói là rất ghiền i-meo đến nỗi khi du lịch qua Ý, cũng dặn tôi là nhớ gửi imeo như thường lệ vì nay bạn đã “ghiền” đọc rồi ! Một người bà con, nguyên là chuyên gia về đo đạc, nói rằng cứ lấy cái compiu-tơ làm trung tâm, anh vạch một vòng tròn có đường kính 30 thước sẽ không có em ! Cậu ấy nay về hưu tại quê nhà cũ, rất cần một phương tiện để liên lạc với bạn bè phương xa nên đành phải phá lệ. Ngoài việc “ghiền” mà ít người mắc phải, tại sao i-meo lại có thể chiếm nhiều **thời giờ** như thế ? Xin thưa : bởi vì có một số chuyên-gia gốc Việt rất thông minh tài giỏi đã nghĩ ra cách bỏ dấu tài tình mà chính đại-gia Bill Gates cũng không nghĩ ra. Bỏ dấu rất hay, viết tương đối dễ nhưng làm sao để người nhận đọc được mới là vấn đề. Thành thử, hưu-viên lại phải dành một **thời gian** học cách viết i-meo có dấu, sau đó phải “mây-mò, tầm sư học đạo” sao cho người nhận đọc được dễ dàng. Đặc biệt là khi viết, người nhận đọc được, nhưng tới khi người nhận “reply” thì cả hai đôi phương đều không đọc được ! Có chuyên viên cho hay rằng lúc “reply”, message đã được “re-format” nên dấu đã biến dạng, và ngay chính người gửi nguyên thủy đọc cũng không ra. Do đó, có khi ngồi viết i-meo cả giờ mà vẫn chưa xong ! Chưa kể là còn bị nghi ngờ đã bắt chước hai vị doanh nhân VN trẻ ngồi trên máy bay đi

Paris mãi mê thưởng thức phim “mát mẻ” trên laptop đến nỗi cô đầm ngồi cạnh phải khiếu nại. Vậy có thể kết luận tạm, i-meo là một phương-sách hữu hiệu để “qua thời giờ” khi về hưu.

3. YAHOO, GMAIL, HOTMAIL VÀ INTERNET (CYBER) CAFES.

Lúc xưa, thời hai ông Bill Gates và Steve Jobs còn hành nghề trong garage, muốn viết i-meo, cần có máy computer tại Sở. Khoảng năm 83 đến giữa thập niên 90, ngay tại Sở không phải nhân viên nào cũng được cấp computer cá nhân. Và phạm vi liên lạc thật hạn chế, vì loanh quanh chỉ có một số công-sở hay xí-nghiệp cấp địa chỉ cá nhân cho nhân viên để dùng trong công việc. Ngoài ra, nơi tôi làm việc hồi đó, trong 10 máy chỉ may ra có 1 cái là nối được với Internet, dành riêng cho nhân viên nào vừa có khả năng vừa cần tới sự liên-kết mạng trong công tác. Trong thời sơ khai ấy, ngay cả việc nhận (chưa nói tới gửi) hình ảnh rất hạn chế. Và nếu gửi cũng chỉ gửi các bản vẽ AutoCad thôi chứ ảnh cá nhân qua scanning – chưa có digital – cũng còn hiếm hoi.

Về hưu lúc đó phải bỏ tiền ra mua máy riêng hay nếu có con cháu khi mua máy mới chúng phê thái cho mình máy cũ thì rất hên.

Đầu có máy tại Sở hay tại nhà hoặc có ở cả hai (hay nhiều) nơi, việc thêm một trương mục địa chỉ tại Yahoo, Gmail hay Hotmail, rất tiện lợi. Trước đây, khoảng những năm trước thiên-niên-kỷ mới, dùng e-mail phải lấy địa chỉ của hãng thuê bao như AT&T, Earthlink, Rcn, PeoplePC, v..v.. (dial-up) qua điện thoại của nhà, rất bất tiện, nhất là khi đi du lịch. Những năm gần đây, việc dùng các loại web-based e-mail programs không tốn tiền như Yahoo (hoặc Gmail hay Hotmail) tiện lợi hơn hẳn : thường các Internet Cafes (computer-cafes hoặc cybercafes) trên toàn thế giới có sẵn những chương trình này, được cài đặt sẵn, không cần phải tìm kiếm trên Internet tốn thời giờ và tốn

tiền. Những nơi tôi đã vào để đọc và gửi e-mail đều có 1 icon sẵn ngay trên màn hình, chỉ cần bấm vào đó là có Yahoo, rồi điền “user name” và “password” là có thể sử dụng ngay. Phí tổn rất “nhẹ nhàng” tại Âu Châu : 4 tới 5 euros (=6-7.5 USD)/ giờ, như tại Budapest (Hung), Gdansk (Ba-Lan), Rostow (Đông-Đức), Vienna (Áo), Munich (Tây Đức), St Raphael (Pháp), Naples (Y), Mykonos (Hi-Lạp), ... Bên Á Châu, đặc biệt là Việt Nam, phí tổn “đạo” trên Internet rất khiêm nhường dưới 0.50 USD/giờ (phòng có máy lạnh), có tiệm còn cho dùng free wireless nếu bạn có laptop và trả tiền cà phê. Bangkok có thể kiếm được nơi “đại hạ giá” 2 USD/giờ. Nếu du lịch qua Nhật hoặc Trung-Hoa và nếu ngụ tại khách sạn 4-5 sao như Prince Hotel tại Yokohama, hay Sheraton tại Quê-Lâm, có thể dùng miễn-phí nếu chịu khó chờ sau 7 giờ tối (sau giờ làm việc) vào Convention hay business center của hotel đã dành một số máy cho các doanh nhân sử dụng trong lúc họ họp. Ở ngoài tiệm, sẽ tốn 2 USD/giờ (nhớ trả giá bất cứ món hàng gì tại Trung-Hoa). Tại Luxor, Egypt, cũng phải trả 2 euros (3 USD)/giờ. Tại Mỹ, tôi chưa vào 1 tiệm Internet cafe nào tuy có thấy quảng cáo 4 tiệm tại California, nên e rằng các AH tới Mỹ du-lịch khó tìm được loại dịch vụ này (để bù lại, hầu hết các gia đình ở Mỹ đều có Internet access tại nhà nên AH từ ngoài qua Mỹ chơi không phải lo ngại về vấn đề này). Tại Úc và New Zealand tôi chưa có dịp vào các cyber cafes nhưng theo quảng cáo thì tại Queensland có 3-4 USD/giờ, và tại Auckland cũng khoảng đó (quý AH có thể tham khảo địa chỉ sau, nếu muốn biết rõ chi tiết <http://dmoz.org/Computers/Internet/Cybercafes/> trong đó có địa chỉ các cybercafes của mọi nước trên thế giới). Những giá trên đây đã được áp dụng từ 2001 đến nay, qua kinh nghiệm bản thân, với nguyên tắc “tiền nào của đó” nơi nào có giá rẻ thì nhiều rủi ro máy có vận tốc rất chậm.

Thế còn khi đi du-lịch trên biển thì sao ? Giá cả rất chênh lệch : chỉ phải trả 0.35 US/phút, trên tàu Island của hãng Princess, chạy trên biển Caribbean, tàu Diamond Princess trên biển Thái Bình Dương thăm Alaska, và tàu Grand Princess trên biển Baltic. Giàn máy Internet rất

mới có vận tốc vừa phải, . Trên tàu Galaxy và Constellation của hãng Celebrity chạy trên Mediterranean và Atlantic, phải trả 0.75US/phút nhưng máy có vận tốc nhanh (chỉ nhanh hơn chút đỉnh chứ không gấp đôi !).

Gần đây, các hãng đều có gắn sẵn Wi-Fi communication để chúng ta với laptops và wireless capabilities, sử dụng máy riêng tại một số nơi thuận lợi. Chỉ cần mua thẻ sử dụng với giá ấn định trên tàu, khoảng \$10 US/15 phút, hoặc \$100-150 US trong suốt thời gian trên tàu. Trên các du-thuyền trên sông, như River Countess (hãng Uniworld) trên sông Danube, River Anuket (hãng Grand Circle), và Royal Princess (hãng National Travel Service của Ai-Cập) giá đắt hơn du-thuyền trên biển : 12-15 USD/15phút, có Wi-Fi communication. Lý do một phần cũng vì du-ngoạn trên sông thường rất ngắn ngày nào cũng tới 1 địa điểm du-lịch nên ít khách xài Internet trên tàu thành thử lấy đắt, tính theo mỗi 15 phút, mới không lỗ, còn trên bờ thì nơi nào tàu đậu cũng có Internet cafes, có khi vừa mới ra khỏi tàu chừng 100m đã có 1 quán mở cửa đón chào.. Nói tóm lại, khi đã có một trương mục với Yahoo, Hotmail, Google (web-based mail servers) ta phải dành rất nhiều **thời giờ** trong ngày mới có thể “sinh tồn” với thú đam mê mới của mình – trong cả những lúc đi chơi xa !

4. SỬ-DỤNG CÁC CHƯƠNG TRÌNH HỮU-DỤNG NHƯ WORD, EXCEL, PHOTOSHOP, POWERPOINT, ACCESS, AUTOCAD...

“Ồi giờ ơi ! AH ơi, nội việc i-meo đã **hết thời giờ** của hưu-viên còn đâu mà để tâm đến những điện-chương hữu-dụng với vô-dụng nữa ? Hãy

dành việc này cho BPT LTAHCC đi”. Đúng vậy, mà cũng không phải vậy, thưa bạn.

Hầu hết các AH đọc LT đều công nhận là LT in mỗi ngày một đẹp, bài vở càng ngày càng phong phú. Nhờ đâu vậy ? Chính là nhờ công lao của BPT LT từ số 83 trở đi, trong đó mọi thành viên, từ nhiều nơi trên thế giới, đều sử dụng nhuần nhuyễn các điện-chương về word processing, spreadsheet, database, và có vị lại thông thạo cả PowerPoint, Photoshop và một số các điện-chương hữu-dụng khác. Không thể tưởng tượng được năm 2007 chúng ta vẫn phải viết bài bằng tay, kiểm lại dấu, xong muốn người đánh máy, kiểm soát lại, rồi mới đưa ra nhà in. Sau đó, lại làm theo “thủ công” viết nhãn trên phong bì gửi đi, mất thêm bao nhiêu thời giờ, nếu thời giờ này dành cho việc làm “đẹp thêm” và “phong phú” thêm LT có phải là rất hữu-dụng không ? Cả thế giới đang tiến như vũ bão trong việc áp dụng kỹ-thuật-số, mà LT là tượng trưng cho 1 thành phần kỹ thuật, sao có thể bỏ qua cuộc cách mạng kts này ? Do đó, Ban PT LTAHCC đã đi rất đúng hướng tuy rằng hiện nay AH NđChí và HđKhôi vẫn phải đánh máy lại giúp một số (nhỏ) thư từ và bài vở gửi tới viết bằng tay. Nếu mọi AH về hưu sử dụng MSWord (hay 1 word processor khác) để trao đổi thư từ hẳn là đã sử dụng **thời giờ** rất có ích, theo gương một số lớn AH tuy lớn tuổi đã sử dụng các điện-chương này rất “thoải mái”. Thật rất đáng hoan nghênh quý vị này.

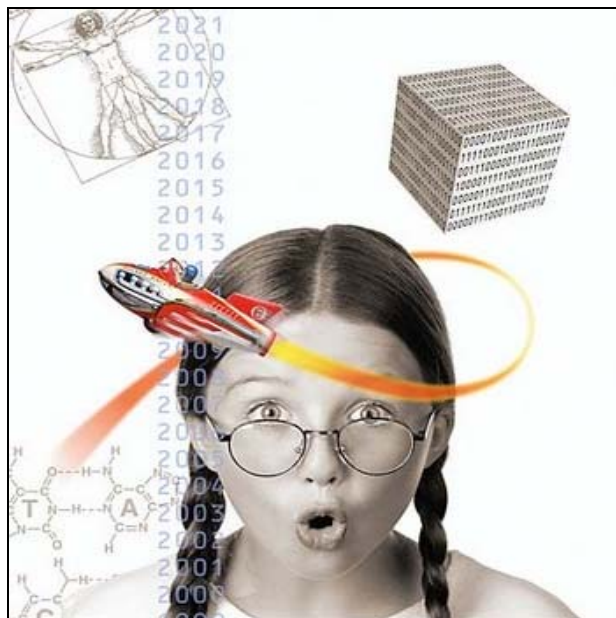
Khi bạn đã sử dụng khá nhuần nhuyễn Word Processor, phần “trông rỗng thời giờ” khi về hưu có thể lại được sử dụng vào việc làm quen với các chương trình điện toán khác như spreadsheet Excel, database Access, graphic design AutoCad, photo management Adobe, web design HTML, XHTML, MS FrontPage, Macromedia,... hết thứ này lại có thứ khác, khỏi lo hết thứ học cho “**qua thời giờ** về hưu” ! Vừa học hỏi thêm, vừa tự an-ủi là số ta rất may mắn, vì nay các điện chương vừa kể tương đối dồi dào và đã cải tiến tối đa, nên tương đối dễ hơn trước. Thời ô. Gates, Jobs còn hàn vi khi mới mở Công Ty, mấy ông này chưa bán các nhu liệu “hữu dụng”, nên một số không nhỏ các nhà

thảo chương cho ra đời một loạt các chương trình bán chạy như Visicalc, Lotus, Quattro, dBase, FoxPro, hầu như “trăm hoa đua nở”, khiến các vị đàn anh trong ngành chúng ta đã phải “học phờ râu dê” mới áp dụng được mà không phải đơn giản. Thí dụ muốn thiết-lập một database các công tác trong Sở, nếu dùng dBase III (trước khi có Windows) ta phải điền codes vào, nếu muốn viết một trang trên mạng phải viết theo HTML, nghĩa là mất rất nhiều công sức (**thời giờ** và tiền bạc) hơn nữa !

5. CHỤP HÌNH VỚI KTS. AH chúng ta ngày nay đã có tuổi về hưu, tức là trong thời son trẻ, chỉ quen chụp hình và quay phim. Máy ảnh xưa rất nặng nề và công kênh, máy càng to, trông càng “sang”. Chụp xong, mất công đi rửa ra giấy, muốn gửi hình cho LT cũng phải chờ 2, 3 ngày hình mới tới, sau đó nhà in phải dùng kỹ thuật tốt để in ra ảnh có thể đọc được trên LT. Quý AH cứ nhìn các bức ảnh trong các LT trước đây sẽ thấy có khi không nhận ra các bạn của mình. Bây giờ với kts, vừa chụp xong AH có thể gửi qua i-meo cho mọi người, hoặc chuyển tải lên các trang mạng của Kodak, Photosite, Yahoo, Google,.. phổ biến liền cho bà con xa gần. “Ngon lành” hơn nữa có thể cho vào một PowerPoint presentation với đủ cả animation và âm-nhạc ưa thích. Nếu gửi cho BPT LT, bạn sẽ thấy ảnh hiện ra rõ ràng. Máy hình kts giống như một compiutor nhỏ, buộc ta phải đọc instruction manual, chụp nhiều lần cho thành thuộc trước khi làm “phóng-sự”. Nghĩa là lại thêm một cơ hội để “**tiêu xài thời giờ** khi về hưu”. Nếu vẫn còn thời giờ “trống” trong ngày, có thể nghiên cứu những cách sử dụng và “biên chế” các hình-ảnh bằng các nhu-liệu nổi tiếng như Adobe Photoshop, có thể sửa đổi những khiếm khuyết của ta khi chụp, như thiếu ánh sáng, hoặc có người chụp khi đang nhắm mắt, hoặc có một số ngoại hình không nên để trong ảnh, v.v.. Trình bày một slide show hay một DVD để lưu niệm những cuộc hội họp của AH cùng khóa, hay Đại Hội CC, v.v.. đòi hỏi phải có nhu liệu làm slide show (Nero, Photo Premiere..) hay làm DVD (ProShow Gold, Holomatix Blaze 3D studio,..). AH nào thích quay phim thì nay không có phim nhưng đã có DVD movie camera, quay hình thẳng trên DVD

(loại mini) với các instruction manuals khá dày, đọc “mệt nghỉ”. Máy ảnh kts thông-thường cũng có thể quay movies (motion picture mode) nhưng chỉ làm được các đoạn ngắn và hình trông không được rõ như DVD. Nói cách khác, khi làm quen với kỹ thuật số, AH hưu-viên cần dành **thời gian** rất nhiều “may ra” mới có thể sử dụng tạm, tuy chưa thành thạo, những phương tiện đang được bán trên thị trường.

6. CA NHẠC. Sau khi gửi hình ảnh rồi, lại thấy thỉnh thoảng có vài bạn chuyển tới mình những trình-duyet kiểu PowerPoint có vừa nhạc vừa hình, ta lại có thể tò mò muốn biết cách ứng dụng vào những presentations của PowerPoint. Thế là thêm một đề tài hấp dẫn để hưu viên “**tiêu xài thời giờ**” nữa ! Mất nhiều thời giờ vào việc này là phải. Vì : khi ta chọn được một bản nhạc hay rồi, làm sao cài vào presentation của mình đây ? Nhạc ta nghe thấy thích thường từ CD hay DVD ra, mà những bản nhạc này, được bảo vệ bằng nhiều cách để “khởi” copy. Nhưng có những bản nhạc được phổ biến trên mạng như website “Bến Nhạc”, “VietShare”, “Bến xưa”, có thể cho phép tải xuống “thoải mái”. Khôn khổ, những bài này thường là dưới dạng wma, ta phải chuyển đổi qua dạng wav thì việc dùng chung với presentation PowerPoint mới được (cho vào slide transition). Nội việc này cũng đủ để hưu viên mất **thời giờ** rất nhiều. Còn bạn nào thích nhạc của CD và nếu không

vi phạm tác quyền, có thể chuyển đổi (rip) (“cọc”) từ các bài nhạc của CD vào máy của mình. Hoặc ngược lại (burn) chuyển files trong máy mình vào CD, nhưng cần tôn trọng tác quyền của tác giả - nếu không muốn rắc rối với luật pháp. Một số nhu-liệu có sẵn trong Windows (Media Payer), hay bán trên thị trường (Sonic Stage) hay tải từ Internet miễn phí có thể giúp làm việc này dễ dàng, chỉ cần **thời gian** để học cách sử dụng.

7. GPS. AH nào còn đang đi làm thì rất quen thuộc với danh-từ này vì máy nhắ trong công tác đo đạc hiện thời thường gắn dụng cụ sử dụng GPS. Đó là chữ viết tắt của Global Positioning System. Toàn hệ thống có 24 vệ tinh nhân tạo xoay quanh trái đất trong khoảng cách 12,600 miles hay 20,300 km liên tục phóng các tín hiệu điện tử. Quỹ đạo đã được tính toán để bất cứ nơi nào trên trái đất, người sử dụng có thể thấy ít nhất 4 vệ tinh để việc định vị được chính xác. (các AH muốn biết thêm chi tiết có thể dùng keyword là GPS để tìm trong Google hay Wikipedia). Đối với các hưu viên, khi về già hiển nhiên là thị-giác và trí nhớ không còn minh mẫn, nên mỗi khi lái xe tới một nơi không quen thuộc sẽ rất khổ sở phải tìm thành phố, đường xa lộ, và đường phố của thành phố mình đến. Có navigation system trên xe sẽ hoàn toàn không còn bị sự khổ sở đó nữa. Theo thiên ý đó là sáng kiến vĩ đại nhất của thế kỷ - ít nhất là đối với những vị “cổ lai hy”. Trong bài này, thay vì gọi là navigation system mới đúng, nhưng tôi gọi theo chữ mọi người quen dùng là GPS. Có rất nhiều loại nhưng chính yếu có 2 loại cầm tay, và gắn sẵn trên xe hơi. Loại cầm tay (portable navigation device (PND) (Garmin, Pioneer, Sony, TomTom) có giá từ \$300 (TomTom) đến Garmin, Sony trên \$1,000 - giá cả chênh lệch máy do nhiều ứng dụng hay ít, như có tiếng nói (ghi âm) chỉ tên đường và chỗ queo, bản đồ chi tiết,... Loại gắn trên xe hơi (factory-installed or built-in navigation system BINS), tùy hiệu xe, và tùy hãng có cài thêm phụ tùng khác hay không, chừng trên \$2000 đến \$5,000 (quảng cáo thường từ 1,500 đến \$2,500 nhưng trên thực tế hãng thường kèm theo một số “phụ tùng” làm giá thực cao hơn). Thí dụ, Lexus IS 350 muốn

có BINS, bạn phải trả \$3,990 cho stereo/navigation package. Loại xe đắt tiền hơn chỉ cần thêm chừng \$2,500, vì đã có sẵn linh-kiện phụ thuộc cho việc lắp ráp, lại có thêm nhiều dịch vụ trả tiền khác như On-Star dùng trong các xe GM hay Tele-Aid trên Mercedes-Benz.

Theo kinh nghiệm riêng, tôi không thấy các vấn đề khó khăn mà ta thỉnh thoảng có nghe nói, như navigation system chỉ dẫn loanh quanh, kêu queo trái/phải quá trễ, v.v.. Thực ra tùy máy, trước khi queo, máy đã báo trước cả cây-số, bằng tiếng nói, bằng họa-đồ, và bằng chữ, còn khi sắp queo sẽ có hình vẽ chỉ 2 hay 3 giao-lộ nữa sẽ phải queo. Khi đang chạy trên xa lộ, ta được báo trước rất xa, và nhắc đổi lần đường, thành thử khó quên ra khỏi exit trừ phi ta “ngủ gà ngủ gật”. Còn nếu queo lầm, lúc chưa quen, thì hoàn toàn do lỗi người sử dụng, lơ đãng không nhìn xuống cái họa đồ nhỏ cho biết lúc nào thực sự phải queo (navigation system có hai màn hình, 1 ở ngay trước tay lái chỉ đường, và 1 ở chỗ cần sang số, cho bản đồ hay danh sách đường phố của lộ trình).

Ngoài ra, nếu ta gồng mình trả thêm \$20 US/tháng sẽ có thêm “concierge service” với giá tiền tính thêm dựa trên số phút sử dụng, nghĩa là có người “thật” chỉ đường từng bước queo, trả lời và chỉ dẫn tới những nơi muốn tới như tiệm cafe Starbucks, hay 1 trạm xăng gần đó, bằng một giọng nói trong trẻo dịu dàng, sinh-động, không phải là tiếng nói “nhân tạo” hay

thu-âm sẵn (OnStar car navigation lắp trên Cadillac..., TeleAid trên Mercedes,...). Chưa hết, trong trường hợp khẩn cấp, Trung-Tâm Dịch-Vụ có thể biết ngay địa điểm mình gặp nạn, báo liền cho cơ quan hữu trách (Cứu-hỏa, Cảnh Sát, người thân...) rất chính xác. Có thể giúp sở hữu chủ ngay cả khi chỉ mới có nghi ngờ bị cướp vãn vãn, ... Bù lại, ta cũng phải mất **thời giờ** đọc “Instruction Manual”, dày mấy trăm trang, và thử bấm mấy chục nút, tập dượt trước ! Nếu không đọc sách chỉ dẫn thì khi bấm nhầm nút “emergency” nào là alarm réo lên, rồi nav. system báo về Trung-Tâm, đồng thời radio trong xe hỏi ta có sao không, và nếu không trả lời, máy sẽ đoán là ta bị chuyện rắc rối và khởi động hệ thống cứu nạn....

Thực ra, GPS là hệ thống của miền Bắc Mỹ. Tạm thời cho đến năm 2008, Âu Châu vẫn dùng hệ thống này. Tôi có anh bạn từ Pháp mới đi đảo Corse về, viết i-meo cho biết nhờ có đem theo từ Pháp qua 1 GPS nên không sợ bị lạc khi lái xe từ Bastia phía Đông Bắc qua Ajaccio phía Tây-Nam. Nga có hệ thống Glonass, chính xác hơn GPS, nhưng vì “kẹt ngân sách” nên 16 trong 24 vệ tinh bị hư mà vẫn chưa sửa được, dự trù tới 2012 sẽ hoạt động bình thường. Âu Châu đang thiết lập hệ thống Galileo, dự trù đến năm 2008 mới hoàn tất. Trung-Hoa có Beidou đang xin được sát nhập vào GPS. Như vậy trong năm nay, GPS của Mỹ đang áp dụng trên đa số các nước của hoàn cầu.

Trên đây là những đề nghị để tiêu “**thời giờ**” trong lúc về hưu mà một AH đã hỏi. Thực ra, kts có cả trăm, ngàn loại ứng dụng, và không ngưng phát triển xa hơn nữa..Tôi cam đoan rằng, về hưu tới 30 năm (?) nữa cũng **không đủ thời giờ** để biết rành các thứ nêu trên. Tuy nhiên, vì mình đã về hưu chẳng ai bắt buộc mình làm gì, thành thử ta cứ tà-tà, được tới đâu hay tới đó, chẳng cần phải biết thật rành rẽ mà chỉ cần biết sơ sơ “đủ dùng” thôi ! Còn phải để thời giờ giúp bà xã trong việc nhà chứ ! Hơn nữa, *dầu học gì thì học, cần phải để dành thời giờ cho việc tập thể dục mỗi ngày, là một điều rất thiết yếu, hơn cả mọi thứ.*

KẾT LUẬN.

Một số các nhà xã hội học cho rằng xã hội hiện nay bị phân hóa trầm trọng do việc phân cách bởi kỹ thuật số (digital divide), một giai cấp sử dụng nhuần nhuyễn kỹ thuật số (kts), giai cấp còn lại thì chệ kts. Giai cấp trên đi đâu cũng kè kè bên cạnh một dụng cụ để giúp mình sinh-hoạt bình thường như iPhone, PDA, GPS,..., còn giai cấp thứ hai, không cần bận tâm đến những chuyện lật vật ấy. Hưu viên như vậy có nhiều lựa chọn : (1) hoặc tiếp tục bận bịu trong việc nghiên cứu instruction manuals để sử dụng máy mới, học cách sử dụng các nhu-liệu, hay là (2) dành toàn thời gian cho việc giúp đỡ người bạn đời trong việc nội-trợ, hoặc (3) chọn giải pháp trung-dùng, dành một phần thời gian sử dụng kts, với thời gian còn lại phụ giúp việc nội trợ. Sự lựa chọn nào cũng có kết quả là **về hưu không rảnh thời giờ**, mà có khi không còn đủ thời giờ để làm tất cả những điều gì mình mong ước khi rời sở làm.

Kts khác với các môn thể thao hay một hoạt động nào khác, vì kts có thể giải quyết được một số công việc mà về hưu đâu muốn hay không cũng phải làm. Thí dụ chơi golf, ngoài việc giữ gìn sức khỏe, chỉ “tiêu thời giờ” chứ không giúp tăng năng xuất các việc khác. Còn nếu dùng computer và Internet, có thể tăng năng xuất rất cao trong những việc như : in hành trình đi từ A tới B (khi không có navigation trong xe), mua vé máy bay, tours du-lịch, cruises, trả tiền định kỳ (lệ phí tiện ích, thẻ tín dụng...), tìm kiếm trên mạng những thông tin cần thiết như tin-tức, phỏng vấn, giá nhà xe, thị trường chứng khoán...

Thành thử có lẽ các cụ nói đúng : “đừng lo con bò trắng răng”, nghĩa là quý AH nào gần tới tuổi về hưu, không cần lo lắng là không biết làm sao để có thể dùng hết thời giờ - khi không còn phải bận tâm đến công việc làm mà vẫn có tiền và phương tiện cho tới khi quy tiên !

Nguyễn Sĩ-Tuất